

ПРОКУРАТУРА НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ ГЛАВЕН ПРОКУРОР

Вх. № 14244/2014 г.
София, 19.03.2015 г.

Чрез Районен съд – Русе

До
Върховен касационен съд
на Република България

ИСКАНЕ

ОТ ГЛАВНИЯ ПРОКУРОР НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ ЗА ВЪЗБНОВЯВАНЕ НА НАКАЗАТЕЛНО ДЕЛО

УВАЖАЕМИ ВЪРХОВНИ КАСАЦИОННИ СЪДИИ,

С присъда № 126 от 20.06.2014 г. по н. ч. х. д. № 626/2014 г. Районен съд – Русе, е признал за невинен и оправдал подсъдимия Венцислав Петров Точков по обвинението му в престъпление по чл. 148, ал. 2 във вр. с ал. 1, т. 1 във вр. с чл. 147, ал. 1, предл. 1 и 2 НК.

След въззивна проверка, инициирана по жалба на частния тъжител, с присъда № 34 от 18.09.2014 г. по в. н. ч. х. д. № 493/2014 г. Окръжен съд – Русе, отменил оправдателната присъда и признал подсъдимия Венцислав Точков за виновен в престъплението по чл. 148, ал. 2 във вр. с ал. 1, т. 1 във вр. с чл. 147, ал. 1 предл. 1 НК. На основание чл. 78а, ал. 1 НК го освободил от наказателна отговорност и му наложил административно наказание глоба в размер на 1500 лв.

Присъдата на Окръжен съд – Русе, не подлежи на касационна проверка и е влязла в сила на 18.09.2014 г.

При постановяване на присъдата от 18.09.2014 г. по в. н. ч. х. д. № 493/2014 г. Окръжен съд – Русе, е допуснал нарушение на закона по чл. 348, ал. 1, т. 1 НПК и съществено нарушение на процесуалните правила по чл. 348, ал. 1, т. 2 НПК.

Съставът на престъплението клевета е осъществен тогава, когато деецът от обективна страна разгласява позорно обстоятелство или приписва на пострадалия престъпление, за което от субективна страна знае, че не е извършено. За да се характеризира обстоятелството като позорно, както изисква 147, ал. 1, предл. 1 НК, е нужно то да определя еднозначна и безусловна негативна оценка на обществото, да

бъде такова по естество, а не като оценъчно съждение, изведено от предположения, обобщения или други психични процеси. Инкриминираните с присъдата фрази от пледоария на подсъдимия Точков, произнесена в качеството му на защитник пред Окръжен съд – Русе, по в. н. ч. х. д. № 509/2013 г., са: „Подзащитният ми е близо осемдесетгодишен пенсионер, страдащ от тежка форма на диабет и с, видно от представените по делото доказателства, психични проблеми. Тежкото му здравословно и емоционално състояние е причинено основно от психическия тормоз, нанесен му през годините от частния тъжител“.

Осъдителната присъда е основана върху извода, че нямало спор между страните за липсата на доказателства за причинно-следствена връзка между споменатите здравословни проблеми и действията на тъжителя. При приетите за установени от въззивния съд факти смисълът и логическият вид на инкриминирания израз не го определят като позорно обстоятелство. Твърдението за причинна обусловеност на заболяването в случая е оценъчен извод, а не фактологическо твърдение. То е изложено изцяло в границите на задължението на защитника по чл. 98, ал. 1 НПК с цялата си дейност да съдейства за изясняване на всички фактически и правни положения, които са в полза на обвиняемия, като се ръководи от вътрешно убеждение, основано на доказателствата по делото и закона. По делото е установено, че заболяването на А. Х. от диабет е започнало години преди ангажирането на подсъдимия Точков по н. ч. х. д. № 202/2013 г. на РС – Бяла, и в. н. ч. х. д. № 509/2013 г. на ОС – Русе, но съдът не е установявал, а не би и могъл да установи точно от кои фактори е бил зависим ходът на тази болест към момента на деянието. Това още повече се отнася и до психичното заболяване на А. Х. За него самият тъжител по н. ч. х. д. № 626/2014 г. е представил пред РС – Русе, съдебнопсихиатрична експертиза от делото в РС – Бяла, в която е посочено неясно начало на това заболяване. Горните факти изключват съставомерност по чл. 147 НК на мнения и предположения на подсъдимия Точков по същите въпроси в пледоарията му като защитник, особено след направените пояснения по делото. Тези факти опровергават приетия от въззивния съд правен извод за наличие на евентуален умисъл при извършване на деянието.

Съдебната практика на Върховния касационен съд е възприела тезата на Европейския съд по правата на човека (ЕСПЧ), че „изискването да се докаже истинността на оценъчно твърдение е невъзможно за изпълнение и нарушава самата свобода на мнение“ (решение по дело *Сирик срещу Украйна*, № 6428/2007 г. от 30.06.2011 г.). В тази насока са мотивирани и решение № 17/2011 г. по к. н. д. № 641/2010 г. на I н. о., решение № 388/2009 г. по к. н. д. № 389/2009 г. на II н. о., решение № 75/2012 г. по к. н. д. № 3142/2011 г. на II н. о., решение № 452/2010 г. по н. д. № 411/2010 г. на III н. о., решение № 299/2012 г. по н. д. № 679/2012 г. на III н. о. на ВКС и др.

ЕСПЧ е имал достатъчно случаи да потвърди, че чл. 10, т. 1 от ЕКПЧ изисква свобода на изразяване на защитниците пред съда, която да гарантира задължението им ревностно да защитават интересите на клиента си да не бъдат повлиявани от смразяващия ефект на евентуална санкция (решения по дело *Райчинов срещу България*, № 47579/1999 г. от 20.07.2006 г. и по дело *Никула срещу Финландия*, № 31611/1996 г. от 21.03.2002 г.). Необходимият в демократичното общество баланс е определен в т. 2 на същия член и не може да се приеме, че подсъдимият го е нарушил. Обратното становище, прието от въззивния съд по в. н. ч. х. д. № 493/2014 г. на Окръжен съд – Русе, означава да бъдат инкриминирани огромна част от писмените и устните молби, защиты и пledoарии в цялото съдопроизводство и извън него, с което издигнатият в чл. 12 НПК принцип на състезателност в наказателния процес да бъде изначално елиминиран.

Допуснато е съществено нарушение на процесуалните правила. Частната тъжба по н. ч. х. д. № 626/2014 г. на РС – Русе, не посочва разгласяване на позорно обстоятелство, за каквото подсъдимият е признат за виновен, а приписване на престъпление по чл. 128, ал. 2 и чл. 129, ал. 2 НК, за което изрично е искано осъждане по чл. 147, ал. 1, предл. 2 НК. Въззивният съд е бил в правото си да поправи възприетата от частния тъжител правна квалификация, ако я счете за неправилна, но не и да приеме факти, различни от визираните в частната тъжба – приписване на позорно обстоятелство вместо приписване на конкретно посочено престъпление. Признаването на подсъдимия за виновен по фактически непредявено обвинение нарушава правото му на защита по чл. 55, ал. 1, предл. 1 НПК и аргументира винаги съществено нарушение на процесуалните правила.

Допуснатите нарушения на закона по чл. 348, ал. 1, т. 1 и на процесуалните правила по чл. 348, ал. 1, т. 2 НПК са съществени и представляват основания по чл. 422, ал. 1, т. 5 НПК за възобновяване на наказателното дело.

Предвид гореизложеното и на основание чл. 419, ал. 1, чл. 420, ал. 1, предложение последно във вр. с чл. 422, ал. 1, т. 5 във вр. с чл. 348, ал. 1, т. 1 и 2 и чл. 425, ал. 1, т. 2, предл. 2 НПК, правя следното

ИСКАНЕ

Да възобновите в. н. ч. х. д. № 493/2014 г. на Окръжен съд – Русе, да отмените постановената по него присъда от 18.09.2014 г. и да оправдаете подсъдимия в рамките на фактическите положения по влязлата в сила присъда.

ГЛАВЕН ПРОКУРОР:

(С. ЦАЦАРОВ)